

બિસ્મીહી તઆલા

હજજનો આસાન તરીકો

—: અઝ :—

મુફતી મહમૂદ મવલાના સુલેમાન હાફેઝજી
ખાદીમે તફસીર વ હદીસ: જામિઆ ઈસ્લામીયા તાલીમુદીન
ડાભેલ—સિમલક
ખાદીમે હદીસ શરીફ: જામિઆ દારૂલ એહસાન, ખારડોલી

—: નાશીર :—

નુરાની મકાતિબ

બિસ્મિહી તઆલા

હજજનો આસાન તરીકો

—: અઝ :—

મુફ્તી મહમૂદ મવલાના સુલેમાન હાફેઝજી
ખાદીમે તફ્સીર વ હદીસ: જામિઆ ઈસ્લામીયા તાલીમુદ્દીન
ડાભેલ—સિમલક
ખાદીમે હદીસ શરીફ: જામિઆ દારૂલ એહસાન, બારડોલી

—: નાશીર :—

નુરાની મકાતિબ

ઘિસ્મીઠી તઆલા

(૧) હઝરત અબુ હુરૈરહ રદી. થી રીવાયત છે કે રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમે ઈરશાદ ફરમાવ્યું કે "જેણે અલ્લાહ માટે હજ્જ કરી, અને હજ્જના દરમિયાન ન કોઈ ગુનાહ કર્યો ન ફહશ (બે હયાઈ, બે શર્મીની)વાતો કરી તો તે હજ્જ કરીને એવી રીતે પાછો ફરે છે જેવી રીતે પૈદા થવાના દિવસે હતો."

(૨) હઝરત ઈબ્ને મસ્ઉદ રદી. થી રીવાયત છે કે રસુલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમે ઈરશાદ ફરમાવ્યું કે હજ્જ અને ઉમરહ કર્યા કરો કેમ કે એ બન્નેવ ફક (તંગી અને ગરીબી) અને ગુનાહોને એવી રીતે દુર કરી દે છે કે જેવી રીતે આગની ભઠ્ઠી સોના ચાંદીના મેલ અને ખોટને દુર કરી દે છે. હજ્જે મબરૂર(મકબુલ) નો સવાબ જન્મત જ છે. (તિરમીઝી)

(૩) હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમનો ઈરશાદ છે કે અલ્લાહ જલ્લ

શાનુહુની ૧૨૦ રહમત દરરોજ તે ઘર(કાબા) પર ઉતરે છે જેમાંથી ૬૦ તવાફ કરવાવાળાઓ ઉપર, અને ૪૦ ત્યાં નમાઝ પઢવાવાળાઓ ઉપર, અને ૨૦ બયતુલ્લાહ ને જોવાવાળાઓ ઉપર, આ ફઝીલતને લઈ હોટલમાં બેસવા અને બજારમાં ફરવા કરતાં કાબા સામે બેસી તેની ઝિયારત કરતા રહેવી જોઈએ.

(૪)નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમથી ઘણીજ રીવાયતોમાં નકલ કરવામાં આવ્યું છે કે, મસ્જિદે હરામ (કાબાવાળી યા મક્કાની મસ્જિદ) માં એક નમાઝનો સવાબ એક લાખ નમાઝો બરાબર છે. (આ ફઝીલત મેળવવા દરેકે બધીજ નમાઝો જરૂર મસ્જિદે હરમમાં પઢવી જોઈએ.)

હજ્જ નસીબ થવું અલ્લાહ

તઆલાનો અહેસાન છે.

મોહતરમ હાજી ભાઈઓ અને બહેનો! અલ્લાહ તઆલાએ આપણને હજ્જનો સફર નસીબ ફરમાવ્યો તે અલ્લાહ તઆલાનો અહેસાન છે. બે રકાત શુક્રીયહની નમાઝ પઢો.

બે રકાત સલાતુલ હાજત પઢો. અને વારંવાર દુઆઓ કરો કે જેથી આપણો સફર આસાન થાય, સુન્નત પ્રમાણે થાય, કબૂલ થાય, જીનાયાત એટલે કે ગુનાહોથી હિફાઝત થાય.

-: હજ્જ માટે રવાનગી પહેલાં

કરવાના કામો :-

(૧)જે કોઈ વ્યક્તિનો હક્ક બાકી હોય, પૈસા ચુકવવાના હોય, કર્ઝ અદા કરવાનું હોય, દબાવેલી જમીન પરત કરવાની હોય તો તે અદા કરી દિયો. વારસાઈનો હક્ક, માં-બહેન, ભાઈઓને ચુકવ્યો ન હોય કે અધુરો રહ્યો હોય તો તે પુરો અદા કરી દિયો, બોલચાલ થઈ હોય, તકલીફ પહોંચાડી હોય તો માફી માંગી લ્યો.

(૨)હજ્જ કરવામાં ફક્ત અલ્લાહ તઆલાની ખુશી અને તેનો હુકમ અને ફરીઝો પુરો કરવાની જ નિયત હોવી જોઈએ. દુન્યવી કોઈ ગરજ, મક્સદ ન હોવી જોઈએ. કારણ કે આમાલ નિયત સાથે જોડાયેલા છે.

(૩)લોકોની કોઈ વસ્તુ આપણી પાસે

અમાનત હોય તો તેને આપી દેવી અને કોઈનું કર્જ આપણી ઉપર હોય તો અદા કરી દેવું.

(૪) સફર શરૂ કરતાં પહેલાં સાચા દિલથી તૌબા કરો. અગર કોઈનો કોઈ પણ હક્ક માલી અથવા બદની હોય તો જ્યાં સુધી બની શકે એને અદા કરો અથવા માફ કરાવો. મામલાતની સફાઈ કરો. ભુલો માફ કરો, અને જો કોઈ ઉપર હક્ક હોય અને તે મરી ગયો હોય તો તેમના વારસદારોને હક્ક આપી રાજી કરો અને વારસદારો ન મળે તો હક્કદાર ના નામથી માલ સદકો કરી દો. ઈબાદતમાં જે સુસ્તી થઈ હોય એની કઝા કરો. અને હવે પછી ગુનાહ ન કરવાનો પાકો ઈરાદો કરો કે હવે ગુનાહ નહિ કરું.

તૌબા નો તરીકો :— ગુસલ અથવા વુઝુ કરી બે રકાત સલાતુત તૌબાની નિયતથી પઠી દુરુદ શરીફ પઠો. પછી ઈસ્તીગફાર કરો અને ઘણી જ આજીઝી સાથે રડી રડીને દુઆ કરો. અને દરેક ગુનાહોથી માફી માંગો.

(૫) પૂરા સફરમાં કોઈ પણ જગ્યાએ

કોઈ પણ સાથે ઝઘડો કરવાથી બીલકુલ બચો બલકે સખ્ર કરો.

-:હજ્જ માટે રવાના થતી વખતે:-

રવાનગી વેળા ફુલહાર, કેમેરા, વિડીયોગ્રાફીથી બચો, કારણ કે તે ગુનાહના કામો છે. દુઆઓ કરીને નિકળો, સફરની આસાનીની નિચ્ચતથી સદકો પણ કરો.

રવાનગી વેળા ધ્યાન રાખવાની જરૂરી વાતો

(૧)મર્દ ગેરમહરમ ઔરતો સાથે મુલાકાત ન કરે.

(૨)બહેનો પારકા મર્દ, ગેરમહરમથી મુલાકાત ન લે.

(૩)મુંબઈ એરપોર્ટ સુધી મોટા મોટા કાફલાઓ સાથે લઈને ન જાવો.

(૪)સફરમાં નમાઝની પાબંદી રાખો.

(૫)દાઢી ન હોય તો આ મુબારક સફરથી દાઢી વધારવાનું શરૂ કરો.

(૬)એક મુઢી સુધી દાઢી વધારો.

(૭)ઔરતો શરઈ પરદા (બુરખો)

અપનાવે, જો કે એહરામની હાલતમાં મોઢાને પરદાનું કપડું ન લાગે તેનો ખ્યાલ રાખે. (જે માટે કેપ અથવા લાકડીનું સ્ટેન્ડ માથા પર લગાવી પરદો પહેરે.)

(૮)જો ડાયરેક્ટ જીદહનું ફ્લાઈટ હોય અને ત્યાં જઈ સીધા મક્કા શરીફ જવાનું હોય તો મુંબઈ થી એહરામ બાંધો.

અને જો વાયા હોય તો જે જગ્યાએથી વિમાન બદલવાનું હોય તે એરપોર્ટથી એહરામ બાંધવું. અને જો મદીના શરીફ સીધા જવાનું હોય તો અત્યારે એહરામ બાંધવાનો નથી. મદીના શરીફથી મક્કા શરીફ પાછા ફરતી વખતે એહરામ બાંધો. જેની રીત આગળ લખવામાં આવી રહી છે.

-: એહરામ બાંધવાની રીત :-

(૧)બગલના અને ડુંટી નીચેના વાળ સાફ કરી લો (ઘરેથી જ સફાઈ કરીને નિકળો)

(૨)એહરામની નિચ્ચતથી ગુસલ કરો (દરેક એરપોર્ટ પર ગુસલની સગવડ છે. અથવા હોટલ પર ગુસલ કરી લેવું)

જો ઔરતને માસિક ચાલુ હોય તો પણ ગુસલ કરી લે (જો કે આ ગુસલથી ઔરત પાક થશે નહીં, પરંતુ એહરામની સુન્નત અદા થશે.)

(૩) ગુસલનો મોકો ન હોય તો વુઝૂ કરો.

(૪) ત્યારબાદ બે સફેદ ચાદર બાંધો, એ રીતે કે એક ચાદર નીચે લુંગીની રીતે બંધાય અને બીજી ચાદર એવી રીતે ખભા પર નાખેલી હોય કે બન્નેવ ખભા ઢંકાઈ જાય.

(૫) પટ્ટો (બેલ્ટ કે બેલ્ટ પોકેટ) બાંધવો હોય તો બાંધી લેવો.

(૬) ખુશ્બુ લગાવો, એહરામની નિયત પહેલાં ખુશ્બુ લગાવી શકાય છે. નિયત કર્યા પછી ખુશ્બુ લગાવી શકાય નહીં.

(૭) માથું ઢાંકી બે રકાત એહરામ બાંધવાની નિયતથી નફીલ પઠો. પહેલી રકાતમાં અલ્હમ્દુ ની સુરત પઠીને કુલ યા અય્યુહલ કાફીરૂન ની સુરત પઠો. બીજી રકાતમાં અલ્હમ્દુ પઠીને કુલ હુલ્લાહુ અહદ ની સુરત પઠો.

(૮)સલામ ફેરવી મદ માથું ખોલી નાંખે.

(૯)પછી ઉમરહની નિચ્ચત કરો. (આપણા મોટા ભાગના હાજીઓ "તમત્તુઅ" હજ્જ કરે છે. જેથી અત્યારે માત્ર ઉમરહના એહરામની જ નિચ્ચત કરવી.)

હજ્જે કીરાન કરનારા હાજી ઉમરહ — હજ્જ બન્નેવની નિચ્ચત કરે, હજ્જે ઈફરાદ કરનારા માત્ર હજ્જની નિચ્ચત કરે.

(૧૦)ત્રણ વાર લબ્બયક(તલબીયહ) પઢો.

તલબીયહ:-

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ. لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ.

إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ.

લબ્બયક અલ્લાહુમ્મ લબ્બયક,

લબ્બયક લા શરીક લક લબ્બયક,

ઈન્નલ્હમ્દ વન્નિઅમત લક

વલ્મુલ્ક, લા શરીક-લક,

હવે આપણે એહરામની પાબંદીમાં

આવી ગયા.

મસ્જલો:— એહરામ બાંધવા પહેલાં જે બે રકાત નમાઝ પઢવાની છે. જો ટાઈમ મકરૂહ હોય તો વગર નમાઝે એહરામ બાંધી લેવું, અને ઔરત હૈઝ કે નિફાસવાળી હોય તો તે પણ ગુસલ અથવા વુઝૂ કરી કિબ્લા તરફ મોઢું કરી બેસીને નિયત કરી લબ્બયક પઢી લે. તેણીએ નમાઝ ન પઢવી.

મસ્જલો:— જો ચાલુ વિમાનમાં નિયત કરવાની હોય તો એરપોર્ટથી જ નમાઝ પઢી બેસી જઈ અને મીકાત આવવા પહેલાં નિયત કરી લબ્બયક પઢે. (મીકાત માટે મોટે ભાગે એરમાં એલાન થાય છે.)

મસ્જલો:— જો એહરામમાં દાખલ થઈ ગયા હોય તો એરમા મળતું ખુશ્બુદાર ખાવાથી અને ખુશ્બુદાર ટીશ્યુ પેપરથી પણ બચો, નહીતર થોડા વપરાશથી સદકો અને વધારે વપરાશથી દમ પણ આવી શકે છે.

—: એહરામ વિષે જરૂરી વાતો :-

મસ્જલો:(૧) સિવેલાં કપડાં ઉતારી નાંખો, એહરામ શરૂ કરે ત્યારથી છેલ્લે એટલે કે માથું મુંડાવી એહરામ ખોલવા સુધી સિવેલા કપડાં ન પહેરવા.

નોંધ: સિવેલા કપડાનો મતલબ એવો છે કે પોતાના બદનની સાઈઝ મુજબ સિવેલા કપડા ન પહેરવા, જેવી રીતે કે કફની, કુર્તા, ઈઝાર, પેન્ટ, ટી-શર્ટ, અંડરવેર(ચક્રી), બનિયાન વગેરે..

મસ્જલો:(૨) આ એહરામ ઘરેથી અથવા એરપોર્ટથી રવાના થતી વેળા પણ બાંધી શકાય છે. પરંતુ 'મીકાતથી' પસાર થતાં પહેલાં હર હાલતમાં એહરામ બાંધી લેવું જરૂરી છે.

નોટ:- મીકાત તે જગ્યા અથવા હદને કહેવાય છે કે જેને એહરામ વગર ઓળંગવાથી દમ લાઝીમ થાય છે.

એહરામની હાલતમાં ધ્યાન

રાખવાની ખાસ બાબતો

(૧)એહરામની હાલતમાં એહતેલામ

(સ્વપ્નદોષ) થઈ જવાથી એહરામમાં કોઈ ફર્ક નથી પડતો, કપડું અને બદન ઘોઈ ન્હાઈ લે. અગર ચાદર બદલવાની જરૂરત હોય તો બીજી ચાદર વાપરે.

(૨)એહરામની હાલતમાં હાથ પગમાં મદો એ મોજા પહેરવા, માથા અને મ્હો પર પટ્ટી બાંધવી મના છે. તેમજ બનિયાન (ગંજી) ચક્રી (અંડરવેર) પહેરવું મના છે.

(૩)એહરામની હાલતમાં મદ અને ઔરત બન્નેએ પોતાનો ચેહરો એ રીતે ઢાંકવો કે કપડું ચેહરાને લાગતું હોય મના છે. પૂરા ચેહરાને પણ ન ઢાંકે, અને ચેહરાના અમુક ભાગને પણ ન ઢાંકે. જેથી માથા પર કે મ્હો ઉપર પટ્ટી, રૂમાલ વગેરે ન બાંધે, રાત્રે સુતી વખતે ચાદર મોઢા અને માથા ઉપર ઓઢી ન લેવાય તેનું ખાસ ધ્યાન રાખવું.

(૪)એહરામની હાલતમાં મદ માટે પુરૂ માથું અથવા માથાના અમુક ભાગને ઢાંકવું મના છે અને ઔરતોએ માથુ ઢાંકી રાખવું.

(૫)પગની વચ્ચેનું ઉપસેલુ હાડકુ અને

એડી ખુલ્લા રહે એ પ્રકારની સ્લીપર પહેરવી.

(ચામડાંની સ્લીપર પણ પહેરી શકાય)

(૬)એહરામની હાલતમાં કપડાં વગેરેથી મ્હો લુછવું જાઈઝ નથી. હાં, હાથ વડે મોઢું લુંછી શકાય છે. અને મર્દ માથા તથા ચહેરા સિવાય, અને ઔરત ચેહરા સિવાય શરીરના બાકી ભાગને લુંછી શકે છે. એટલે કે જેવી રીતે શરીરમાંથી લોહી નિકળતું હોય અને આપણે રૂ મુકી દઈએ છીએ એવી રીતે ટુવાલ(રૂમાલ) માત્ર મુકી દેવામાં આવે અને તેના અંદર પાણીને સોશી લેવામાં આવે, ટુવાલને ઘસી ઘસીને શરીરને લૂછવામાં ન આવે.

(૭)એહરામની હાલતમાં ખુશ્બુ વાપરવી, માથા કે દાઢી પર મ્હેંદી લગાવવી, નખો કાપવા, શરીરના કોઈ પણ અંગ પરથી વાળ દૂર કરવા મના છે.

(૮)એહરામની હાલતમાં ઔરતો સાથે સંભોગ કરવો કે સંભોગની વાત કરવી અથવા સંભોગની પૂર્વક્રિયાઓ જેમકે ચુંબન

કરવું, અથવા શહવતથી સ્પર્ષ કરવું (ટચ કરવું) મના છે.

(૯)આમ તો કોઈ પણ ગુનાહ એહરામ વગર પણ જાઈઝ નથી, પણ એહરામની હાલતમાં એની વધારે મનાઈ છે. પોતાના સાથીઓ અથવા બીજા લોકો સાથે લડવું—ઝઘડવું પણ મના છે.

(૧૦)એહરામની હાલતમાં કમ્બલ, રજાઈ, ગોદડું વગેરે ઓઢવું જાઈઝ છે. પરંતુ માથું અને મોઢું ન ઢંકાય તેનો ખ્યાલ રાખવામાં આવે. બાકી તમામ શરીર અને અંગોને પણ ઢાંકવા જાઈઝ છે.

(૧૧)એહરામની હાલતમાં માથા અથવા દાઢીમાં કાંસકી ફેરવવી, અથવા માથા કે દાઢીને એ રીતે ખંજવાળવું કે વાળ ખરવાનો ભય હોય, મકરૂહ છે. એ રીતે ઘીમેથી ખંજવાળે કે વાળ ન ખરે, વુઝૂ વેળા દાઢીમાં ખિલાલ (તિંજાયેલી આંગળીઓ ફેરવવી) એ રીતે કરે કે વાળ ન ખરે.

(૧૨)એહરામની હાલતમાં શરીર

પરથી મેલ દૂર કરવો, અને વિખરાયેલા વાળોને ઠીકઠાક કરવા મકરૂહ છે. હદીસમાં છે કે સંપૂર્ણ હાજી તે છે જેના વાળ વિખરાયેલા હોય અને શરીર તથા કપડા મેલાં હોય.

(૧૩)એહરામની હાલતમાં અરીસા (આયનો—કાચ) માં જોવું, દાંત કઢાવવું જાઈઝ છે. અને મિસ્વાક(દાંતણ કરવું) રાબેતા મુજબ સુન્નત છે. સુગંધિત મંજન, ટૂથ પેસ્ટ, ટૂથ પાવડર ન વાપરે. ઈસ્તિન્જા કરીને ખુશ્બુવાળા સાબુ વડે હાથ ન ધોવે. ખુશ્બુ વગરનો સાદો સાબુ અથવા માટીથી હાથ ધોઈ શકાય.

(૧૪)જોવામાં આવ્યું છે કે અમુક એરોપ્લેન વાળાઓ હાજીઓને હાથ—મ્હો સાફ કરી તાજગી મેળવવા ખાતર ખુશ્બુવાળુ ટીશ્યુ પેપર (કાગઝી રૂમાલ) આપે છે. અને લોકો બેખબરીમાં તેનાથી હાથ—મ્હો સાફ કરી લે છે. ખ્યાલ રહે કે એહરામની હાલતમાં આ પ્રકારના ખુશ્બુદાર પેપરથી મ્હો અથવા પૂરા હાથ સાફ કરવામાં આવે તો 'દમ' (બકરો—બકરી કાપવું) લાગુ પડશે. (મોટા

ભાગે આવા ખુશ્બુવાળા ટીશ્યુ પેપર પ્લાસ્ટીકની કોથળીમાં પેક આપવામાં આવે છે.) સુગંધી મુખવાસ અને પીપરમીટ, સ્વીટ ખુશ્બુદાર પીણુ વિગેરે આપવામાં આવે છે. તેનાથી પણ બચવું જરૂરી છે.

-: મક્કા શરીફ પહોંચીને :-

(૧)જયારે મક્કા શરીફ પહોંચે ત્યારે રૂમમા સામાન બરાબર ગોઠવી દેવો.

(૨)હોટલનો કાર્ડ પોતાની સાથે રાખવો. ઔરતોને પણ અલગ કાર્ડ આપવો.

(૩)પૈસા અને કિમતી સામાન સાથે ન રાખવા.

(૪)ઓછી ભીડ હોય તેવા સમયે તવાફ ઉમરહ માટે જવું.

તવાફ શરૂઆત કરવાનો તરીકો અને

તેમાં કરવામાં આવતી વિધીઓ.

(૧)મસ્જીદે હરામ માં દાખલ થતી વખતે એતિકાફની નિયત કરો.

નોંધ:- જે ગેટથી મસ્જીદમાં જાઓ તે ગેટનો

નંબર યાદ કરીલો.

(૨)કાબા શરીફ પર પહેલી નજર પડે ત્યારે ઉભા રહી ખુબ દુઆઓ કરો.

(૩)ત્યારપછી તવાફ શરૂ કરવા "હજરે અસ્વદ" ના નજીક જાવ. ભીડ હોય તો દુર રહો.

હજરે અસ્વદ શું છે?

(હજર એટલે પથ્થર અને અસ્વદ એટલે કાળો, આ જન્મતી પથ્થર છે જે પહેલા ખુબ જ ચમકદાર હતો, લોકોના ગુનાહો યુસીને હવે રંગ કાળો થયો છે)

(૪)હજરે અસ્વદ સામે આવે એ પહેલા જ તવાફની નિયત કરો.

નિયત:- એ અલ્લાહ હું તવાફના સાત ચક્કરોનો ઈરાદો કરું છું કબુલ ફરમાવો અને આસાન કરો.

પછી હજરે અસ્વદ ના સામે આવો. છાતી અને મ્હો હજરે અસ્વદના સામે કરો. અને બિસ્મીલ્લાહી અલ્લાહુ અકબરુ વલીલ્લાહીલ હમ્દ પઢો. અને નમાઝની જેમ

હાથોને કાનો સુધી ઉઠાવી છોડી દે. પછી બન્નેવ હાથની હથેળી હજરે અસ્વદ તરફ કરો. હજરે અસ્વદ સામાન્ય કદના માણસની છાતીથી કંઈક નીચે છે. તેથી લગભગ અંદાજે છાતી સુધી હાથ ઉઠાવી બિસ્મીલ્લાહી અલ્લહુ અકબર લાઈલાહ ઈલ્લલાહ વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસુલીલ્લાહ પઠો. અને પોતાના હાથોને ચુમીલો.

નોંધ :- ભીડમાં હજરે અસ્વદ પાસે ન જવું, આખા સફરમાં પણ ભીડના કારણે હજરે અસ્વદ પાસે ન જઈ શકો તો હજ્જના સવાબમાં કોઈ કમી થશે નહીં.

નોંધ :- હજરે અસ્વદ પાસે જવાનો મોકો મળે તો બન્નેવ હથેળીઓ હજરે અસ્વદ પર મુકીને અવાજ ન થાય તેવી રીતે નરમીથી બોસો આપવો. આ બોસો આપવાને "ઈસ્તીલામ" કહેવાય છે.

(૬) ચુમવા પછી પોતાની જગ્યાએ જ ઉભા રહી પગને તેની જગ્યાએ જમાવી રાખી જમણી તરફ વળી જાવ. અને પછી ચાલવાનું

શરૂ કરી દો. ડાબો ખભો કાબા શરીફ તરફ રહે
એ રીતે ચાલવાનું શરૂ કરવું.

(૭)જયારે પહેલો ચક્કર પુરો કરી
હજરે અસ્વદ સામે આવે ત્યારે જેમ ચાલતા
હોય તેવી જ રીતે ફક્ત મોઢુ હજરે અસ્વદના
સામે ફેરવીને બન્નેવ હાથની હથેળી લગભગ
છાતી સુધી ઉઠાવી

اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى

رَسُولِ اللَّهِ

અલ્લાહુ અકબર લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ
વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસુલીલ્લાહ પઠો.
અને હથેળીને ચુમી લ્યો. આવું દરેક ચક્કર
પુરો થાય ત્યારે કરો.

(૮)યાદ રાખો હજરે અસ્વદથી શરૂ
કરી હજરે અસ્વદના સામે આવવાથી એક
ચક્કર પુરો થશે. એમ સાત ચક્કર પુરા કરો.
જેમાં કુલ આઠ વખત હજરે અસ્વદના સામે
આવવાનું થશે. અને આઠવાર ચુમવાનું પણ
થશે.

(૯)ત્યારબાદ મોકો હોય તો "મકામે ઈબ્રાહીમ" સામે કાબા તરફ મ્હોં કરી બે રકાત તવાફની વાજબ નમાઝ પઢો. ભીડ હોય તો આખી મસ્જિદમાં કોઈ પણ જગ્યાએ પઢી શકાય છે. પછી ઝમઝમનું પાણી પીઓ.

તવાફમાં ધ્યાન રાખવાની વાતો

(૧)તવાફ કરતી વખતે ખુબ ધ્યાન રહે કે બયતુલ્લાહ શરીફ પર અલ્લાહ તઆલાની રહમતોની વર્ષા થઈ રહી છે. અને ત્યાંથી તે રહમતો આપણી તરફ આવી રહી છે. જેટલા ધ્યાનથી તવાફ કરશો એટલી જ વધુ રહમતોથી ફાયદો હાસીલ થશે.

(૨)ચાલુ તવાફમાં નમાઝીઓની આગળ બે સફ જેટલી જગ્યા છોડીને ચાલવું જાઈએ. અત્યંત ભીડભાડમાં બિલકુલ સજદહ કરવાની જગ્યાથી બચીને ચાલવું મુનાસીબ છે, મજબૂરીની હાલત અલગ છે.

(૩)તવાફ દરમિયાન કાબા શરીફ તરફ પીઠ કરવી મકરૂહે-તહરીમી છે. જે હરામના લગભગ છે. જો એમ થઈ જાય તો

તવાફના તેટલા ભાગને દોહરાવવું એટલે કે ફરીથી અદા કરવું વાજિબ છે. પરંતુ બેહતર એ છે કે આખો ચક્કર દોહરાવી લે. જો નહીં દોહરાવશે તો 'જઝા" લાઝિમ થશે.

(૪)કાબા શરીફ તરફ છાતી કરીને તવાફનો થોડો ભાગ અદા કરવો પણ હરામ છે. એટલે જો તવાફ દરમિયાન શરીર નો વળાંક એ રીતે બદલી દેવામાં આવે કે ચેહરો—છાતી કાબા શરીફ તરફ થઈ જાય. તો તેટલા ભાગને દોહરાવવું જરૂરી છે. પરંતુ ઉપર જણાવ્યું તેમ માત્ર હજરે અસ્વદ સામે પહોંચીને તેના તરફ મ્હોં કરી શકાય છે.

(૫)તવાફ ચાલુ હોય ત્યારે કાબા શરીફ તરફ મોઢું કરવું પણ મના છે.

(૬)જો ઝવાલનો સમય હોય કે ફજર કે અસર બાદ નો સમય હોય તો (મકરૂહ વક્ત ખતમ થયા) પછી તવાફની બે રકાત પઢવી.

(૭)જે તવાફ એહરામની હાલતમાં કરવામાં આવે, અને તવાફ બાદ સફા મરવા પર જવાનું હોય, તો તે તવાફના સાતેય

ચક્કરોમાં એહરામની ઉપની ચાદરના એક છેડાને જમણી બગલના નીચેથી કાઢીને ડાબા ખભા પર નાખવામાં આવે. જેને "ઈઝતીબાઅ" કહેવાય છે. તવાફ પુરો કરીને પછી ફરીથી ખભો પહેલાનાં જેમ ઢાંકી દેવામાં આવે. એવીજ રીતે આવા તવાફના માત્ર પહેલા ત્રણ ચક્કરો માં પહેલવાન ની જેમ ચાલવું મરદો માટે સુન્નત છે. જેને "રમલ" કહેવાય છે.

(૮)પુરા તવાફમાં વુઝૂ હોવું જરૂરી છે. વુઝૂ તૂટી જાય તો તરત જ વુઝૂ કરી બાકી તવાફ પુરો કરો .

(૯)તવાફ દરમિયાન નમાઝ ઉભી થાય તો પહેલાં નમાઝ પઢે પછી બાકીનો તવાફ પુરો કરે.

(૧૦)તવાફના ચક્કરો ગણવામાં ભુલ થાય તો જો ફર્ઝ કે વાજીબ તવાફ હોય, જેમકે ઉમરહનો તવાફ અથવા હજનો તવાફે ઝિયારત, તો તેવા તવાફને નવેસરથી કરવું બેહતર છે. અને નફલ તવાફ હોય તો ઓછા

ચક્કરો ગણીને તવાફ પુરો કરો. જેમ કે બે અને ત્રણ ચક્કરમાં શક થાય તો બે સમજવા, ત્રણ અને ચારમાં શક થાય તો ત્રણ સમજવા અને પછી બાકીના ચક્કર પુરા કરવા.

(૧૧)માત્ર નફીલ તવાફ માટે એહરામ જરૂરી નથી. નિયત કરી કાબાના સાત ચક્કર લગાવી બે રકાત પઢો. નફીલ તવાફ થઈ ગયો.

-: સર્થ :-

**તવાફ પછી સફા મરવહ ના
સાત ચક્કરો**

જે તવાફ પછી સફા મરવા પર જવાનું હોય જેવી રીતે કે ઉમરહ માં તો તવાફની બે રકાત થી ફારીગ થઈને હજરે અસ્વદ સામે આવી બન્નેવ હથેળી હજરે અસ્વદ સામે રાખી, અલ્લાહુ અકબર લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસુલીલ્લાહ પઢો. અને હાથોને ચુમી લ્યો. અને પછી સફા પહાડ પર જાવ.

સફાની ઉંચાઈના શરૂ ભાગ પર ચઢવું જ્યાંથી કાબા શરીફ નજર આવે છે.

સફા પર ચઢયા પછી કિબ્લા તરફ મોઢું કરી ઉભા રહો. અને દુરુદ શરીફ, તકબીર વગેરે પઢો અને દુઆ માંગો.

સઈ "સફા" થી શરૂ કરી 'મરવા' પર ખતમ કરવી વાજિબ છે. સફાથી મરવા સુધી એક ચક્કર થાય છે. અને મરવાથી સફા સુધી બીજો ચક્કર થાય છે. આ રીતે સાતમો ચક્કર મરવા પર ખતમ થઈ જશે. સાંભળવામાં આવ્યું છે કે અમુક લોકો સફા અને મરવાના વચ્ચે ચૌદ(૧૪) વખત આવવા—જવાને સંપૂર્ણ સઈ સમજે છે, એ ગલત છે. માત્ર સાત વખત એ બન્નેના વચ્ચે પસાર થવાથી સઈ પુરી થઈ જાય છે.

સફા અને મરવા વચ્ચે જ્યારે તે જગ્યા આવવા લાગે જ્યાં સિલીગ(ઘાબા, છત) વાળા ભાગમાં લીલા રંગની લાઈટ આવે છે. જ્યારે છ(૬) હાથ નું અંતર બાકી રહી જાય તો ઝડપથી ચાલવાનું શરૂ કરી દો. અને લીલા રંગની લાઈટથી પણ છ(૬) હાથ આગળ દૂર

સુધી ઝડપથી ચાલતો રહે. પછી પોતાની સ્વાભાવિક ચાલે ચાલવાનું શરૂ કરે. ધ્યાન રહે કે ઝડપથી દોડવું સુન્નત નથી.

લીલી લાઈટ જેના નીચેવાળા ભાગમાં ઝડપથી ચાલવું માત્ર મદોં માટે જ છે. એ પણ જોવા મળે છે કે આ જગ્યાએ સ્ત્રીઓ પણ ઝડપથી ચાલે છે કે દોડવા લાગે છે જે સહીહ નથી.

સફા મરવાના દરમિયાન અગર વુઝૂ તૂટી જાય તો પણ ચાલવાનું બંધ ન કરે, વુઝૂ વગર સઈ થઈ જાય છે. અને એનાથી કોઈ 'દમ' અથવા 'સદકો' વાજીબ થતો નથી.

સફા મરવાના સાત ચક્કર પછી બે રકાત નમાઝ પઢવી મુસ્તહબ છે.

સફા મરવાથી ફારીગ થઈ વાળ મુંડાવી એહરામ ખોલે.

મસ્અલો:— અગર માથામાં વાળ ન હોય તો પણ અસ્ત્રો ફેરવવો વાજીબ છે.

નોંધ:— સફા મરવાના ચક્કરો દરમિયાન નમાઝ શરૂ થઈ જાય તો પહેલાં નમાઝ પઢવી પછી બાકીના ચક્કરો પુરા કરવા.

નમાઝ અને કુર્બાની વિષે એક જરૂરી ચોખવટ :-

આજે મક્કા શહેર ઘણું જ ફેલાઈ ચુક્યું છે. અને મીના તેમજ મુઝદલીફા મક્કા શહેર સાથે જોડાઈ ગયા છે. જેના કારણે જે ભાઈ પણ મક્કા શરીફ જાય અને ૧૫ દિવસ મક્કામાં રહેવાનો ઈરાદો હોય, (મીના, મુઝદલીફા અને અરફાતના રોકાણ સહિત) તો તેણે ચાર રકાત વાળી નમાઝો પણ પુરી (ચાર રકાત) પઢવાની રહેશે. અને હજ્જની શુકાનાની કુર્બાની સાથે બીજી કુર્બાની (જે દર વર્ષે નિસાબવાળાઓ ઉપર વાજીબ થાય છે તે) પણ કરવાની રહેશે. જો કે આ બીજી કુર્બાની (દર વર્ષવાળી) પોતાના વતનમાં પણ કરી શકે છે. જ્યારે કે હજ્જવાળી કુર્બાની માત્ર મક્કામાં જ થઈ શકે છે. ખુલાસો એ થયો કે અકલમંદ, બાલીગ, નિસાબ ના માલિક અને મક્કામાં ૧૫ દિવસ રહેવાની નિયત ધરાવનાર મુસલમાને જે હજ્જ કરતો હોય તેણે બે કુર્બાની કરવી જરૂરી રહેશે. (એક હજ્જવાળી અને એક દર વર્ષવાળી)

હજ્જના પાંચ દિવસો

આપણા મોટા ભાગના હાજીભાઈઓ હજ્જે તમત્તુઅ કરે છે. જેમાં વતનથી એહરામ બાંધી મક્કા શરીફ આવી આપણે ઉમરહ કરીને એહરામ ખોલી નાંખવાનો હોય છે. હવે ઝીલહજની ૮ મી તારીખ આવે. ત્યારે આપણે મીના જવાનું છે. તેથી સાડુ એ છે કે ૭ તારીખે ગુસલ કરી લે અને એહરામ બાંધી હરમ શરીફમાં આવી જાય. અને બે રકાત નમાઝ એહરામની નિયતથી પઢી લે. આ બે રકાત નમાઝમાં માંથુ ઢાંકેલું રાખે. નમાઝથી સલામ ફેરવીને માથુ ખોલી દે. અને નમાઝથી ફારીગ થયા પછી નિયત કરી "લબ્બયક" પઢવાનુ શરૂ કરે. નિયત આ છે. "અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની ઉરીદુલ હજ્જ ફયસ્સીરહુલી વતકબ્બલહુ મિન્ની" એ અલ્લાહ હું હજ્જનો ઈરાદો કરું છું, તેને મારા માટે આસાન કરી દિયો અને કબુલ ફરમાવી લ્યો.

નોંધ: જે બહેનોને માસીક(હૈઝ) આવ્યું હોય,

તેઓ બે રકાત પઢયા વગર રૂમમાં જ એહરામ બાંધે. હૈઝવાળી બહેનો પણ એહરામ બાંધવા માટે ગુસલ કરીલે, જો કે એ ગુસલથી પાક નહીં થાય પરંતુ એહરામની સુન્નત અદા થઈ જશે.

નોંધ :— (૧) ટ્રાફીક વગેરે કોઈ કારણસર સાત તારીખે ઈશા બાદ મીના લઈ જાય તો તૈયાર રહેવું.

નોંધ:— (૨) હજ્જે તમત્તુઅમાં હજ્જની સઈ (સફા—મરવા) તવાફે ઝિયારત બાદ કરવાની છે. પરંતુ જો કોઈ જલ્દી કરવા ચાહે તો પેહલી ઝીલહજ્જ પછી કોઈપણ દિવસે હજ્જનો એહરામ બાંધી એક નફીલ તવાફ કરી હજ્જની સઈ કરી શકે છે. પરંતુ તે એહરામ હવે હજ્જ બાદ જ ખુલશે અને પાછળથી તવાફે ઝિયારત બાદ સઈ ન કરવી.

હજ્જના દિવસોમાં કરવાના અમલો

હજ નો પહેલો દિવસ (૮ ઝિલહજ્જ)

સૌ પ્રથમ એહરામ બાંધીને મક્કાથી મીના રવાના થવાનું છે. ત્યારબાદ, મીનામાં આજના દિવસે ઝોહર, અસર, મગરીબ, ઈશાં એમ ચાર નમાઝ પઢવાની છે. રાત મીનામાં થોભવાનું છે. અને આ વખતોમાં ઝિક્ર તથા તિલાવતમાં મશગુલ રહેવાનું છે.

હજ નો બીજો દિવસ (૯ ઝિલહજ્જ)

ફજરની નમાઝ મીનામાં અદા કરી અરફાત માટે રવાના થવાનું છે. ૮ તારીખે ઈશા બાદ ટ્રાફીક વગેરે સમસ્યાના કારણે મીનાથી અરફાત લઈ જવામાં આવે તો ચાલ્યા જવું. ઝવાલથી લઈ ગુરૂબ એટલે કે સૂરજ ડુબે ત્યાં સુધી અરફાતમાં થોભીશું.

ઝોહર અને અસર એમ બે નમાઝ આપણાં તંબુમાં તેના વખતોમાં અલગ અલગ પઢીશું. સુરજ ડુબ્યા પછી મગરિબ પઢ્યા વગર મુઝદલીફા રવાના થઈશું — મુઝદલીફામાં

ઈશાંના સમયે મગરિબ અને ઈશા એમ બન્નેવની અદા નમાઝ એક અઝાન અને ઈકામત સાથે અદા કરીશુ. પ્રથમ મગરિબ, પછી ઈશાની ફર્ઝ પઢીશું અને ત્યારબાદ મગરીબની સુન્નત પછી ઈશાની સુન્નત અને વિત્ર પઢીશુ. રાત મુઝદલીફામાં ગુઝારીશું. મુઝદલીફાની રાત ઘણા ઉલમા ના મત મુજબ શબે કદ્ર જેવી કીમતી છે. જેથી આ રાતમાં તહજ્જુદ, ઝિક, તિલાવત, દુઆમાં મશગુલ રહીશું.

નોટ:— અરફાતના આમાલ આ કિતાબમાં છે. અરફાતમાં ખુબ ઈબાદત કરો. ખાવા-પીવામાં કીમતી સમય બરબાદ ન કરો. ખુબ રડી રડીને દુઆ કરો. તડકામાં ઉભા રહીને પણ દુઆ કરો.

મસ્અલો:— મુઝદલીફામાં પહેલાં મગરિબની નમાઝ અદાની નિયતથી પઢવી જરૂરી છે. ભલે રાત્રે મોડેથી પઢે, ઈશાનો વખત થઈ ગયો હોય તો પણ અદાની નિયતથી જ પઢે. કઝાની નિયતથી ન પઢે.

મસ્જલો:— મુઝદલીફામાં પહેલા મગરિબની નમાઝ પઢવી જરૂરી છે. જો પહેલાં ઈશા પઢી તો મગરિબની નમાઝ બાદ ફરીથી ઈશાની નમાઝ પઢવી પડશે.

કાંકરીઓ બાબત અમુક જરૂરી વાતો

(૧)૧૦ તારીખે એક માત્ર ત્રીજા શૈતાન ને સાત કાંકરીઓ મારવી. આ દિવસે કાંકરી સવારે સૂરજ નીકળવાથી લઈ ઝવાલ સુધી મારવું સુન્નત છે. અને ઝવાલથી લઈ મગરિબ સુધી મારવું જાઈઝ છે. કોઈ ગુનોહ નથી. અને ભીડના કારણે મગરિબથી સુબહ સાદીક સુધી મારશે તો પણ ઈન્શાઅલ્લાહ કોઈ વાંધો નથી. ઉપર લખવા મુજબ સાડું એ છે કે ૧૦ તારીખે પણ ઝોહર અથવા અસર બાદ કાંકરી મારવા જાય.

(૨)૧૧ અને ૧૨ મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનોને સાત-સાત કાંકરીઓ મારવાની છે. ઝવાલથી લઈ સૂરજ ડુબવા સુધી મારવું સુન્નત છે. અને ભીડના કારણે સૂરજ ડુબવાથી લઈ

સુબહ સાદીક સુધી મારશે તો પણ ઈન્શાઅલ્લાહ વાંધો આવશે નહીં. જેથી આસાની એવી લાગે છે કે ૧૧ અને ૧૨ તારીખની કાંકરીઓ પણ ઝોહર બાદ ભીડ ન હોય તેવા સમયે મારવા માટે જાય.

(૩) ૧૧ અને ૧૨મી ની કાંકરી જો ઝવાલ પહેલાં મારી તો તે કાંકરીઓ અદા થશે નહીં. અને ઝવાલ પછી ફરી મારવી જરૂરી છે.

(૪) જે જગ્યાએ કાંકરી મારવાની છે ત્યાંથી એક પણ કાંકરી લેવી નહીં. તેના વગર બીજી કોઈ પણ જગ્યાએથી વીણવી હોય તો વીણી શકાશે.

હજ નો ત્રીજો દિવસ

(૧૦ ઝિલહજ)

મુઝદલીફામાં સુબહ સાદિક પછી તરતજ ફજરની સુન્નત અને ફર્ઝ અદા કરી દુઆઓ માં લાગી જઈશું. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમે (બંદાઓના હક્ક વિષે જે કોતાહીઓ થાય તેની) ઉમ્મત માટે અલ્લાહ તઆલાથી દુઆ માંગી હતી, જે

મુઝદલીફામાં કબૂલ થઈ હતી. જેથી અન્ય દુઆના સાથે આ દુઆ પણ માંગીશું. સુરજ નિકળવામાં પાંચેક મિનીટ જેટલો સમય બાકી હોય ત્યારે મુઝદલીફાથી રવાના થઈ સીધા મીના જઈશું. મીના જઈ આપણે આપણાં તંબુમાં આરામ કરીશું. ઝોહરની નમાઝ બાદ મશવરો કરી બધા સાથે મળીને એક માત્ર મોટા શૈતાનને કાંકરી મારવા જઈશું. સાત કાંકરીઓ એક-એક કરી મારીશું.

નોંધ: મુઝદલીફાથી કાંકરીઓ વિણવી જરૂરી નથી, મુઝદલીફાથી વિણી લે અથવા તો બીજી કોઈ જગ્યાએથી વિણી લે.

નોંધ: હાજીઓ માટે જે લોકો ૧૦/૧૧/૧૨ ત્રણ દિવસ મીનામાં રોકાણ કરવાના છે તેઓએ ૪૯ કાંકરીઓ ઓછામાં ઓછી લઈ લેવી, બે-ચાર કાંકરી વધારે લેવી જેઓએ ૧૩ તારીખે પણ મીનામાં રોકાઈને મુકમ્મલ સવાબ મેળવવા માંગે છે તેઓએ ૭૦ કાંકરીઓ વિણી લેવી.

કાંકરી મારતી વેળા પઢવાની દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، رَعْمًا لِلشَّيْطَانِ وَرِضَى

لِلرَّحْمَنِ. (معلم الحجاج: ۱۰۰)

બિસ્મીલ્લાહી અલ્લાહુ અકબર રગમન્
લીશયતાની વ રીઝન લીરહમાન.

તર્જુમા: હું અલ્લાહના નામ થી શૈતાનને
કાંકરી મારુ છું. અલ્લાહ બહુ મોટા છે. આ
કાંકરીયો હું શૈતાનના મોઢાને કાળું કરવા અને
અલ્લાહને રાઝી કરવા માટે મારી રહ્યો છું.

જમરાતની રમી પછી પઢવાની દુઆ

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ حَجًّا مَبْرُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا

وَسَعِيًّا مَشْكُورًا. (قاضی خاں علی ہندیہ: ۱/۳۱۸، بلذاز بیعی: ۲/۳۰)

અલ્લાહુમ્મા અલ્હુ હજ્જમ મબરૂરા વ ઝમબમ્
મગફૂરા વ સઅયમ્ મશકૂરા.

તર્જુમા: એ અલ્લાહ! ઈસકો મેરે લિયે
હજ્જે મબરૂર બના દિજીયે ઔર મેરે ગુનાહ માફ
ફરમા દિજીયે, ઔર મેરી કોશિશ કો કબૂલ
ફરમા દિજીયે.

નોંધ:— ૧૦ તારીખે મોટા શૈતાનને પહેલી કાંકરી મારતાની સાથે લબ્બયક પઢવાનું બંધ કરી દે. આપણાં જે સાથીઓ કુરબાની માટે ગયા છે તેઓ તરફથી ખબર મળે પછી જ માથાના વાળ મુંડાવીને એહરામ ખોલીશું. જરૂરી ખુલાસો:— એહરામ ખોલે ત્યારે માથાના વાળ મુંડાવવા જોઈએ. વગર કારણે માત્ર કસર(વાળ ટુંકા કરાવવા) કરીને મુંડાવવાની ફઝીલતથી મહરૂમ ન થવું જોઈએ.

અને જો કોઈ જરૂરતથી કસર(ટુંકા) કરાવવું જ હોય તો માથાના તમામ વાળને લંબાઈમાં આંગળીના એક ટેરવા બરાબર કાપી લઈશું. અને બેહતર એ છે કે એક ટેરવાથી કંઈક વધારેજ કાપીલે. જેના માથાના વાળ આંગળીના ટેરવાથી પણ ઓછા હોય તો તેના માટે હલક કરાવવું વાજીબ છે. તેના વગર હલાલ થશે નહિં. પછી તવાફે ઝિયારત કરીશું. (કુરબાનીમાં મોડું થાય અને આપણે મક્કા પહોંચી ગયા હોય તો એહરામ સાથે તવાફે ઝિયારત કરી શકાય.) તવાફ વગેરેથી ફારીગ

થઈ રાત મીનામાં આવીને આરામ કરીશું.
 ઔરતો એહરામ ખોલવા એક ટેરવા જેટલા
 બાલ કાતરથી કાપી લેશે.

નોંધ:— તવાફે ઝિયારત ૧૨મી તારીખે સુરજ
 ડુબવા પહેલાં કરી લેવું જરૂરી છે. નહીંતર દમ
 આવશે. માત્ર માસિકવાળી બહેનો પાક થયા
 પછી તવાફે ઝિયારત કરે. અને માસિકના
 કારણે ૧૨મી તારીખે ગુરૂબ પછી તવાફે
 ઝિયારત કરે તો દમ વાજીબ થશે નહીં. હજ્જની
 સઈ તવાફે ઝિયારત બાદ કરવી. આ એક જ
 સઈ એવી છે જે સિવેલા કપડામાં કરવાની હોય
 છે. પરંતુ મીના જવા પહેલાં સઈ કરી લીધી
 હોય તો હવે ન કરે.

હજ નો ચોથો દિવસ

(૧૧ ઝિલહજ્જ)

તવાફે ઝિયારત જો ગઈ કાલે ન કરી
 શકાયો હોય તો આજે કરવું. એક કામ તો
 મીનામાં કાંકરીઓ મારવાનું છે. જેનો સમય
 ઝવાલ પછીથી લઈને સુબહ સાદિક સુધી છે. જે
 એક લાંબો સમયગાળો છે. તેથી ઔરતો,

બિમારો, ઘરડાઓનો ખ્યાલ કરી આરામથી ભીડ ન હોય તેવા સમયે મશવરા મુજબ (અસર બાદ) કાંકરી મારવા જઈશું. પ્રથમ નાના શૈતાનને પછી વચલા શૈતાનને પછી મોટા શૈતાનને કાંકરી મારીશું. રાત મીનામાં થોભીશું.

નોટ:— (૧) ૧૧ અને ૧૨મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનને કાંકરી મારવાની છે.

નોટ:— (૨) બન્નેવ દિવસે પહેલા અને બીજા શૈતાન ને કાંકરી મારવા પછી કિબ્લા તરફ મ્હો કરી હાથ ઉઠાવી દુઆ કરો. અને ત્રીજા શૈતાનને કાંકરી મારવા પછી દુઆ ન કરો.

હજ નો પાંચમો દિવસ

(૧૨ ઝિલહજ્જ)

મીનામાં કાંકરીઓ મારવાનો સમય ઝવાલ પછીથી લઈ સુબહ સાદિક સુધી છે. પ્રથમ નાના, પછી વચલા, પછી મોટા શૈતાનને કાંકરી મારીશું. સુબહ સાદિક પહેલાં સુધી કાંકરી મારીને મીનાની હદથી બહાર નિકળી જવું.

નોંધ:— બહેતર છે કે ૧૩ મી ના પણ કાંકરી મારીને મક્કા શરીફ જાય. ૧૨ તારીખ પછીની રાતમાં સુબ્હ સાદીક મીનામાં થઈ જાય તો ૧૩મી ના કાંકરી મારવી જરૂરી થઈ જાય છે.

નોંધ:— નવમી તારીખ એટલે અરફાતના દિવસે ફજરની નમાઝથી લઈને ૧૩મી તારીખે અસરની નમાઝ સુધી કુલ ૨૩ નમાઝમાં દરેક ફર્જ નમાઝથી સલામ ફેરવીને મદોએ જોરથી અને ઔરતોએ ધીમા અવાજે તકબીરે તશરીક પઢવી વાજબ છે. જમાઅતથી નમાઝ પઢે કે એકલા પઢે. રકાત છુટેલી હોયતો પણ છુટેલી રકાત પુરી કરી સલામ પછી તકબીરે તશરીક પઢવી.

—: તકબીર :-

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ
أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَحْمَدُ

અલ્લાહુ અકબર અલ્લાહુ અકબર લાઈલાહ
ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર અલ્લાહુ અકબર
વલીલ્લાહીલ્ હમ્દ.

અરફાતનો દિવસ

(૧)ઝીલહજ્જ મહીનાની નવમી તારીખને અરફાતનો દિવસ કહેવામાં આવે છે. અરફાતનો દિવસ આપણા હજના સફરનો બધાથી વધારે કિમતી દિવસ છે. જેથી આ મુબારક દિવસને વધારે ને વધારે સારા કામોમાં અને દુઆ કરવામાં ગુઝારો.

(૨)નવમી તારીખે ફજરની નમાઝ મીનામાં અદા કરીને અરફાત તરફ રવાના થવું સુન્નત છે. પરંતુ જો ભીડ-ટ્રાફિક વગેરે પરેશાનીના લઈ મીનાથી અરફાત જલ્દી લઈ જવામાં આવે તો ચાલ્યા જવું.

(૩)અરફાતના મેદાનમાં ઝવાલથી લઈને સૂરજ ડૂબે (ગુરૂબ થાય) ત્યાં સુધી થોભવાનું છે. જેના લઈ ઝવાલ પહેલા અરફાતના મેદાનમાં પહોંચી જવું જોઈએ.

અરફાતના મેદાનમાં ચારેય બાજુ અરબી અને અંગ્રેજી ભાષામાં અરફાતની હદ બતાવતા મોટા મોટા તીરની નિશાનીઓ લાગેલી છે, તે ધ્યાનથી જોઈ લેવું કે આપણે

અરફાતના મેદાનની હદમાં જ છે.

(૪)ઝવાલ પહેલા આરામ, ઈસ્તિન્જા, ગુસલ, વુઝૂ અને નાશ્તા વગેરે જરૂરીયાતથી ફારિગ થઈને તૈયાર થઈ જવું. ઝવાલ થવાના સાથે જ દરેક મિનીટ દુઆ અને નેકીના કામોમાં ખર્ચ થાય તેની ફિકર રાખો. એક પણ મિનીટ બેકાર વાતોમાં તેમજ નકામા કામોમાં અને મફતમાં વહેંચાતી ખાવા પીવાની વસ્તુઓ જમા કરવામાં બરબાદ ન કરી નાખો. અરફાતના મેદાનમાં થોભવાના દરમિયાન ઝોહર અને અસર બે નમાઝ અદા કરવાની છે.

(૫)દુઆમાં ખુબ રડો, અથવા રડવા જેવું મોઢું બનાવો, પસ્તાવો અને શરમિંદગીના સાથે ગુનાહોને યાદ કરી કરીને માફી માંગો અને ભવિષ્યમાં ગુનાહ ન કરવાનો પાક્કો ઈરાદો કરો. પોતાના માટે અને ઘરવાળાઓ માટે તેમજ ઉસ્તાદો અને દોસ્તો માટે અને પૂરી દુનિયાના ભાઈઓ બહેનો માટે હિદાયત અને મગ્ફિરત તેમજ દુનિયા આખિરતની ભલાઈઓ ની દુઆઓ માંગો.

(૬) અરફાતના મેદાનમાં તંબુથી બહાર નિકળીને તડકામાં ઉભા ઉભા પણ દુઆઓ જરૂર માંગે. નજીકમાં કોઈ ટેકળી હોય તો તેના પર ચઢીને પણ દુઆ કરે.

અરફાતમાં સુન્નત વખીફાઓ

(૧) સો(૧૦૦) વખત ચોથો કલિમો પઢે.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ

الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

લા ઈલાહ ઈલ્લાલાહુ વહ્દહુ લા શરીક લહુ, લહુલ મુલ્કુ વલહુલ હમ્દુ વહુવ અલા કુલ્લી શયઈન કદીર.

(૨) પછી સો(૧૦૦) વખત કુલ હુવલ્લાહુ અહદ વાળી સુરત પૂરી પઢે, શરૂમાં પહેલીવાર અઉઝુબિલ્લાહ અને બિસ્મિલ્લાહ પઢે, પછી દર વખતે બિસ્મિલ્લાહ પઢે.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ

يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

(૩) પછી સો(૧૦૦) વખત પઢે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ
حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمُ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લી અલા મુહમ્મદીન વ અલા
આલી મુહમ્મદીન કમા સલ્લયત અલા
ઈબ્રાહીમ વ અલા આલી ઈબ્રાહીમ ઈન્નક
હમીદુમ મજીદ, વ અલયના મઅહુમ.

(૪) પછી સો(૧૦૦) વખત પઢે

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.
સુબ્હાનલ્લાહી વલ હમ્દુ લિલ્લાહી વલા
ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર

(૫) પછી સો(૧૦૦) વખત ઈસ્તિઝ્કાર પઢે

اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّيَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَأَتُوبُ اِلَيْهِ.
અસ્તઝિફ્ફિરુલ્લાહ રબ્બી મિન કુલ્લી ઝમ્બિન વ
અતૂબુ ઈલયહિ.

અરફાતનો એક ખાસ અમલ

(૭) રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. એ ફરમાવ્યું: જે માણસ અરફાતના દિવસે ઝવાલ પછી આ અમલ કરે, સૂરએ ફાતિહા (અલ્હમ્દુલિલ્લાહી રબ્બીલ આલમીનની પૂરી સૂરત) સો વખત પઢે, પછી સો વખત નીચે મુજબ દુરૂદ શરીફ પઢે"

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ
اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લી અલા મુહમ્મદીન વ અલા આલી મુહમ્મદીન કમા સલ્લયત વ બારકત અલા ઈબ્રાહીમ વ અલા આલી ઈબ્રાહીમ ઈન્નક હમીદુમ મજીદ.

પછી સો(૧૦૦) વખત આ કલિમાત પઢે.

اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ. لَهُ
الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ. وَهُوَ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ.

અશહદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહુ લા શરીક લહુ, લહુલ મુલ્કુ વલહુલ હમ્દુ બિયદીહીલ ખયર યુહયી વયુમીતુ, વહુવ અલા કુલ્લી શયઈન કદીર.

તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે, ગવાહ રહો, મેં તેની મઙ્ગિરત કરી દીધી, અને તેની સિફારીશ કબૂલ કરી લીધી.

(૮) અરફાતના દિવસે આ દુઆ પણ ચાલતા ફરતા વારંવાર પઢતા રહેવું.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહુ લા શરીકલહુ
વલહુલમુલ્કુ વલહુલ હમ્દુ યુહયી વયુમીતુ
વહુવ અલા કુલ્લી શયઈન કદીર.

સુરજ ડૂબે પછી મુઝદલીફા

જવા માટે રવાના થવું

ઉપરોક્ત વઝીફાઓ હદીસે પાકથી સાબિત છે, વધુ વિગતો માટે અમારી કિતાબ "અરફાતની દુઆઓ અને આ'માલ" જુઓ.

મદીના શરીફથી મક્કા શરીફ જવા વાળાઓ માટે

(૧) મક્કા શરીફ રવાનગીના સમયે રૂમમાં જ ગુસલ થી ફારીગ થઈ એહરામની બે ચાદરો બાંધી મસ્જીદે નબવીમાં જઈ બે રકાત નમાઝ એહરામની નિયતથી પઢી લેવી. મસ્જીદમાં જવાનો મોકો ન હોય તો રૂમમાં પઢી લેવી. નમાઝમાં માંથુ ઢાંકેલું રાખવું. પહેલી રકાતમાં કુલ્ યા અય્યુહલ્ કાફીરૂન ની સુરત, બીજી રકાતમાં કુલ્ હુવલ્લાહ ની સુરત પઢી નમાઝથી સલામ ફેરવી માથું ખોલી નાંખે અને ઉમરહ ની નિયત કરે. ત્યાર બાદ લબ્બયક પઢવાનું શરૂ કરીદે. આટલા કામો કરવાથી હવે આપણે એહરામમાં દાખલ થઈ ગયા.

એમ પણ કરી શકાય કે ગુસલ વગેરેથી ફારીગ થઈ બે ચાદરો બાંધી બસમાં બેસી જાય. અને જ્યારે બસ અથવા ટેકસી વડે મસ્જીદે ઝુલ હુલયફહ પહોંચે અને એલાન કરવામાં આવે કે મીકાત ની મસ્જીદ આવી ગઈ, તો મસ્જીદમાં

જઈ બે રકાત નમાઝ પઢે અને પછી ઉમરહ અથવા હજ્જ (જે કરવું હોય) તેની નિચ્ચત કરી લબ્બયક પઢવાનું શરૂ કરે. આજ મુબારક જગ્યાએથી નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમે ઝિંદગીની અંતીમ હજ્જ વેળા એહરામ બાંધ્યો હતો.

નોંધ:— ઝુલ હુલયફ્હમાં એટલે કે મીકાતની મસ્જીદમાં ઔરતો માટે પણ ઈન્તિઝામ છે. પરંતુ જે બહેનોને હૈઝ આવ્યું હોય તેઓએ મસ્જીદમાં ન જવું, બલકે બસમાં બેસીને જ નિચ્ચત કરી લબ્બયક પઢી એહરામ શરૂ કરી દેવો.

મક્કા શરીફ પહોંચવા પછી હજ્જમાં જો ઘણા દીવસો બાકી હોય તો હજ્જે તમતુઅ કરવું મુનાસીબ છે. એ માટે મદીના શરીફથી રવાના થતી વેળા માત્ર ઉમરહની નિચ્ચત થી એહરામ બાંધે. જેની રીત પાછળ (પેજ નં. ૭ પર) લખવામાં આવી છે. હવે મક્કા શરીફ પહોંચી ને રૂમમાં સામાન બરાબર મુકી દેવો. હોટલનો એડ્રેસ કાર્ડ જરૂર સાથે રાખવો. પૈસા ઘરેણા કીમતી વસ્તુઓ સાથે લઈને ન ફરવું.

હરામ શરીફમાં ઓછી ભીડ હોય તેવા સમયે જવું. એતિકાફની નિયત કરી મસ્જીદે હરામ માં દાખલ થવું. મક્કા શરીફ જઈ એક તવાફ એટલે કાબા શરીફના સાત ચક્કર લગાવવા. તવાફથી ફારીગ થઈ બે રકાત નમાઝ પઢી સફા મરવાના સાત ચક્કર લગાવી બાલ મુંડાવી એહરામ ખોલી દેવું. જ્યારે મોકો હોય ત્યારે વધારે ને વધારે તવાફ કરતા રહેવું. કોઈ કોઈ દીવસે ઉમરહ પણ કરી લેવું. જ્યારે ઝીલહજ્જ મહીનાની ૭મી તારીખ આવે તે દીવસથી હજ્જનો એહરામ બાંધવાની તૈયારી કરવી. જેઓ વતનથી સીધા મદીના શરીફ આવ્યા છે, તેઓ મદીના શરીફથી મક્કા શરીફ જતી વખતે ઈફરાદ, કીરાન કે તમતુઅ કોઈ પણ નિયત કરી શકે છે.

**વતન થી મક્કા, મક્કા થી મદીના અને
મદીના થી મક્કા જવા વાળાઓ માટે**

જે હાજીઓ વતનથી મક્કા શરીફ આવી ઉમરહ કરે છે અને પછી મદીના શરીફ જઈ મક્કા શરીફ આવે તો તેઓએ બહેતર છે કે

તમતુઅ ની નિચ્ચત કરે અથવા ઈફરાદની નિચ્ચત કરે, કીરાન ન કરે. (વતનથી પહેલા મક્કા શરીફ આવી ઉમરહ કર્યા પછી મદીના શરીફ અને ત્યાંથી હજ્જે તમતુઅ કરે કે ઈફરાદ બન્નેવ માટે કુરબાની જરૂરી છે.) અને આ સુરતમાં (એટલે કે વતનથી મક્કા, મક્કાથી મદીના, અને મદીનાથી મક્કા જવામાં) ચાહે તમતુઅની નિચ્ચત કરે કે ઈફરાદની નિચ્ચત કરે, કુર્બાની કરવી બન્નેવમાં જરૂરી છે.

-: હજ્જે તમતુઅ ના કામો :-

(૧)વતનથી અથવા મીકાતથી માત્ર ઉમરહ નો એહરામ.

(૨)મક્કા શરીફ જઈ ઉમરહ ની નિચ્ચતથી તવાફ.

(૩)સફા મરવાના સાત ચક્કર.

(૪)માંથુ મુંડાવી એહરામ ખોલવું.

(૫)૮ મી તારીખે હજ્જ નો એહરામ બાંધવો.

(૬)અરફાતમાં થોભવું.

(૭)મુઝદલીફામાં થોભવું.

(૮) ૧૦મી તારીખે માત્ર મોટા શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૯) કુરબાની કરવી.

(૧૦) માંથુ મુંડાવી એહરામ ખોલવું.

(૧૧) તવાફે ઝિયારત કરવું, અને પછી સફા મરવાની સઈ કરવી.

(૧૨) ૧૧ મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૧૩) ૧૨મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૧૪) વતન જતાં પહેલાં તવાફે વિદાઅ કરવું.

-: હજ્જે ફીરાન :-

(૧) વતનથી અથવા મીકાતથી હજ્જ અને ઉમરહ બન્નેવનો એહરામ બાંધવો.

(૨) મક્કા શરીફ આવી ઉમરહનો તવાફ કરવો.

(૩) મક્કા શરીફ આવી ઉમરહ માટે સફા મરવાના સાત ચક્કર.

(૪) તવાફ (તવાફે કુદુમ)

(પ) હજ્જની નિયતથી સફા મરવાના સાત ચક્કર.

(૬) અરફાતમાં થોભવું.

(૭) મુઝદલીફામાં થોભવું.

(૮) ૧૦ તારીખે માત્ર મોટા શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૯) કુરબાની કરવી.

(૧૦) માંથુ મુંડાવી એહરામ ખોલવું.

(૧૧) તવાફે ઝિયારત કરવો. સઈ કરવી.

(૧૨) ૧૧ મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૧૩) ૧૨મી તારીખે ત્રણેવ શૈતાનને કાંકરી મારવી.

(૧૪) વતન જતાં પહેલાં તવાફે વિદાઅ કરવું.

મઢીના શરીફની ઝિયારત

હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમથી નકલ કરવામાં આવ્યું છે કે જે માણસ ઈરાદલ સાથે મારી ઝિયારત કરે તે ક્યામતમાં મારા પાડોશમાં હશે.

મોહતરમ હાજી ભાઈઓ અને બહેનો! અલ્લાહ તઆલાના ફઝલો કરમથી આપણને હક્કનો સફર નસીબ થઈ રહયો છે. જે અલ્લાહ તઆલાની મોટી મહેરબાની છે. જેથી આપણે આ સફર ને વધુ થી વધુ ઈબાદત અને નેક કામોમાં ગુજારવો જોઈએ. અને ગુનાહ અને બુરાઈઓથી આપણે પોતાને બચાવવાની ફીકર કરવી જોઈએ. મઢીના શરીફ હાજરીનો મોકો અલ્લાહ તઆલાની આપણા પર ઘણીજ મોટી મહેરબાની છે. આ મુબારક જમીન પર અલ્લાહ તઆલાના અંતીમ નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ હિજરત કરી તશરીફ લાવ્યા અને આજ મુબારક શહેરમાં ક્યામત સુધી આરામ ફરમાવી રહયા છે. આજ મુબારક

જમીન પર હઝરત જીબ્રઈલ જેવા મુબારક ફરીશ્તા વારંવાર " વહી " (અલ્લાહ નો પૈગામ—સંદેશ) લઈને આવતા, અહીંયા સેંકડો સહાબાએ કીરામ અને હજારો તાબેઈન, અવલીયાએ કીરામ આરામ ફરમાવી રહ્યા છે. મદીના શરીફ જવા માટેની નિયત નીચે મુજબ કરવી.

મદીના શરીફ જવા માટે શું નિયત કરવી?

મદીના મુનવ્વરા રવાના થાય ત્યારે રોઝએ પાક અને મસ્જિદે નબવી સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ બન્નેવની ઝિયારતની નિયત કરે, કેટલાક નિષ્ણાંત આલિમોએ માત્ર રોઝએ અકદસની નિયતથી જવાને વજનદાર ગણાવ્યું છે. અફઝલ છે કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમની ઝિયારતની નિયત કરે.

મદીના શરીફના રસ્તામાં વધારે ને વધારે દુરુદ શરીફ પઢવું જ્યારે મદીના શરીફ નજીક આવી જાય ત્યારે દિલમાં હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ ની મોહબ્બતમાં વધારો

હોય. દુરુદ શરીફ લગાતાર પઢતા રહેવું. હોટલના રૂમમાં પહોંચી સામાન બરાબર ગોઠવીને ગુસલથી ફારીગ થવું. એક જોડી નવા કપડાં મદીના શરીફની નિયતથી સાથે લઈ લેવા. (તે કપડાં સફેદ હોય તો વધારે સારૂ) તે નવા કપડાં ગુસલ કરી પહેરવા, ખુશ્બુ લગાવવી, હોટલનો એડ્રેસ કાર્ડ સાથે લઈ સંતોષ, વકાર અને એહતેરામ સાથે મસ્જિદે નબવી શરીફ તરફ રવાના થવું. જે દરવાજાથી સહુલત હોય ત્યાંથી મસ્જિદમાં દાખલ થઈ શકે છે.

મસ્જિદમાં દાખલ થતી વખતે અલ્લાહુમ્મગ્ ફિરલી ઝુનુબી વસ્તહૂલી અબવાબ રહમતિક પઢે. અને એતિકાફની નિયત કરી લે, અય અલ્લાહ ! હું એતિકાફની નિયત કરું છું જ્યાં સુધી હું મસ્જિદે નબવીમાં રહું, મારો એતિકાફ રહે. પ્રથમ બે રકાત તહીય્યતુલ મસ્જિદ પઢી કોઈ નમાઝનો વખત હોય તો તેની સુન્નત પઢવી. પછી રોઝા મુબારક પર હાજરી આપવાની છે, જે માટે મસ્જિદના બિલકુલ આગળના હિસ્સામાં જવું

જયાં જુની મસ્જિદનો ભાગ છે. કિબ્લા તરફ મહો કરી અને જમણી બાજુ કિબ્લાની દિવાલ સાથે જે દરવાજો છે, ત્યાંથી જેને "બાબુસ્સલામ" કહેવામાં આવે છે ત્યાંથી દાખલ થાવ. અને ધીરે ધીરે નજર નીચે રાખી આગળ વધો. મસ્જિદની આગળની સફોમાં ચાલતા ચાલતા જાળી મુબારક પર હાજરી થશે. નજર નીચી કરી પૂરા અદબના સાથે કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કબર મુબારકમાં હયાત છે. આપણા સલામ સાંભળી રહ્યા છે. અને આપણને જવાબ આપે છે. પૂરા અદબના સાથે કબર મુબારકના સામે કિબ્લા તરફ પીઠ કરી ઉભા રહી સલામ પેશ કરો.

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتِمَ الْأَنْبِيَاءِ وَ

الْمُرْسَلِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલયક યા

રસુલ્લલ્લાહ,

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલયક યા નબીયલ્લાહ

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલયક યા હબીબલ્લાહ

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલયક યા ખયર

ખલકીલ્લાહ

અસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલયક યા ખાતમલ્

અમ્બીયાઈ વલ્ મુરસલીન વ રહમતુલ્લાહી વ

બરકાતુહ.

ત્યાર પછી હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહી

વસલ્લમથી શફાઅતની દરખાસ્ત કરો. (કે ઓ

મારા હુઝૂર! ગુનાહોના ભારે મારી કમર તોડી

નાખી છે.) હું મારા ગુનાહોની તૌબા કરું છું

અને અલ્લાહથી માફી ચાહું છું. આપ પણ

મારા માટે ઈસ્તિઝ્ફાર ફરમાવો. અને

ક્યામતના દિવસે મારી શફાઅત ફરમાવો.

સલામ પેશ કરવા જ્યારે પણ જાઓ ત્યારે

જો ભીડ ન હોય અને મોકો હોય તો ઉભા રહી વારંવાર સલામ પેશ કરો. એક સમયમાં મોકો હોય તો ૭૦ વખત સલામ દુરુદ પેશ કરો. પછી એક હાથ આગળ વધો. ત્યાં હઝરત અબુબકર સિદ્દીક રહી. ના મુબારક ચેહરા સામે આવી તેઓને સલામ કરો.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَنَا أَبَا بَكْرَ الصِّدِّيقِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَزِيرَ رَسُولِ اللَّهِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ فِي الْغَارِ وَ

رَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتَهُ

અસ્સલામુ અલયક યા સય્યિદીના

અબાબકીનીસ્સિદ્દીક

અસ્સલામુ અલયક યા ખલીફત રસુલીલ્લાહ

અસ્સલામુ અલયક યા વઝીર રસુલીલ્લાહ

અસ્સલામુ અલયક યા સાહીબ રસુલિલ્લાહ

ફીલ્ ગારિ વ રહમતુલ્લાહી વ બરકાતુહ.

ત્યાર પછી એક હાથ જમણી બાજુ હટીને

હઝરત ઉમર રદી. ના મુબારક ચેહરાની સામે
આવો. અને સલામ પેશ કરો.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْفُقَرَاءِ وَالضُّعْفَاءِ

وَالْأَرَامِلِ وَالْأَيْتَامِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

અસ્સલામુ અલયક યા ઉમર બનલ ખત્તાબ
અસ્સલામુ અલયક યા અમીરલ મુઅમીનીન
અસ્સલામુ અલયક યા અબલ ફુકરાઈ વ
ઝઝુઅફાઈ વલ અરામીલી વલ અયતામી વ
રહમતુલ્લાહી વ બરકાતુહ

પછી મોકો હોયતો કિબ્લાની દીવાર તરફ
આગળ વધો અને કિબ્લા તરફ મ્હો કરી રડી
રડીને દુઆ કરો. હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહી
વસલ્લમથી "શફાઅત" માટે વિનંતી કરો.

ત્યાર પછી જો શક્ય હોય તો બીજી વાર
કબર મુબારકના સામે આવી અને એકવાર આ
આયત તિલાવત કરો :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ -

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

અઉઝુ બિલ્લાહિ મિનશશયતાનિર્
રજીમ, બિસ્મીલ્લાહિર્ રહમાનિર રહીમ.
ઈન્નલ્લાહ વ મલાઈકતહુ યુસલ્લુન
અલન્નબિય્થિ, યા અય્યુહ લ્લઝીન આમનુ
સલ્લૂ અલયહિ વ સલ્લિમુ સલીમા—

તે પછી સિત્તેર વખત આ દરૂદ શરીફ પઢે :—

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

સલ્લલ્લાહુ અલયક વસલ્લમ યા રસૂલલ્લાહ !
નોંધ:— રિવાયત છે કે જે માણસ રસૂલુલ્લાહ
(સ.અ.વ.) ની કબર મુબારક પાસે ઉભો રહી
એક વાર ઉપર લખેલ આયત તિલાવત કરે,
અને સિત્તેર વાર ઉપર લખેલ દરૂદ શરીફ પઢે
તો ફરિશ્તા તેને પુકારશે : સલ્લલ્લાહુ અલયહિ

વસલ્લમ વ અલયક યા ફુલાં "એ ફલાણાં (એટલે કે પઢનાર) તારા પર અલ્લાહની રહમત અને સલામતી થાય." અને તેની જરૂરતો પુરી કરવામાં આવશે. (ઉમ્દતુલ- ફિકહ, ફતહ અને ગુનિયહના હવાલાથી)

નોંધ:— મદીના શરીફમાં થોભવાના સમય ગાળામાં વધુ થી વધુ દુરૂદ શરીફ પઢો. દરેક નમાઝ પાબંદીના સાથે મસ્જિદે નબવીમાં પઢો. મસ્જિદે નબવીમાં એક નમાઝનો સવાબ પચાસ હજાર નમાઝ પઢવા બરાબર છે. અને ચાલીસ નમાઝો લગાતાર મસ્જિદે નબવીમાં પઢવાથી કબરના અઝાબ અને નિફાકથી બરાઅત અને જહન્નમથી છુટકારો નસીબ થાય છે. જેથી ચાલીસ નમાઝો જમાઅત સાથે લગાતાર પઢવાની પૂરી કોશિશ કરે.

નોંધ:— મદીના શરીફમાં બધી મુબારક ઝિયારતો અનુભવી આલિમના સાથે કરાવવામાં આવશે ઈન્શાઅલ્લાહ.

નોંધ:— મદીના શરીફમાં એક મુબારક મસ્જિદ છે જેનું નામ મસ્જિદે કુબા છે. મસ્જિદે કુબામાં

બે રકાત નફલ નમાઝનો સવાબ, ઉમરહના સવાબ સમાન છે. સહીહ બુખારી અને સહીહ મુસ્લિમમાં રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) દર શનીવારે કુબાની મસ્જિદમાં તશરીફ લઈ જતાં હતા. જેથી જ્યારે પણ મોકો મળે મસ્જિદે કુબામાં નફલ નમાઝ પઢે. અને જો મોકો હોય તો સુન્નત પર અમલ કરીને શનીવારે મસ્જિદે કુબા જાય, પહેલાં બે રકાત તહિય્યતુલ-મસ્જિદ પઢે, અને પછી બે રકાત બીજી પઢે.

નોંધ:— ઈમામ ગઝાલી (ર.અ.) લખે છે કે "મુસ્તહબ એ છે કે દરરોજ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ પર સલામ પઢયા પછી 'જન્નતુલ-બકીઅ' (મદીના શરીફના કબ્રસ્તાન) ની ઝિયારત માટે હાજર થતો રહે. જો દરરોજ ન જઈ શકે તો ખાસ કરીને જુમ્હાના દિવસે જરૂર જાય."

મસ્જિદે કુબાની ઝિયારત

નોંધ: મદીના શરીફમાં એક મુબારક મસ્જિદ છે જેનું નામ મસ્જિદે કુબા છે. મસ્જિદે કુબામાં બે રકાત નફીલ નમાઝનો સવાબ, ઉમરહના સવાબ સમાન છે. સહીહ બુખારી અને સહીહ મુસ્લિમમાં રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) શનિવારે કુબાની મસ્જિદમાં તશરીફ લઈ જતા હતા. જેથી જ્યારે પણ મોકો મળે મસ્જિદે કુબામાં નફીલ નમાઝ પઢે. અને જો મોકો હોય તો સુન્નત પર અમલ કરીને શનિવારે મસ્જિદે કુબા જાય, પહેલા બે રકાત તહિય્યતુલ મસ્જિદ પઢે, અને પછી બે રકાત બીજી પઢે.

નોંધ: ઈમામ ગઝાલી રહ. લખે છે : મુસ્તહબ એ છે દરરોજ હુઝૂર (સ.અ.વ.) પર સલામ પઢ્યા પછી "જન્નતુલ બકીઅ" (મદીના કબ્રસ્તાન) ની ઝિયારત માટે હાજર થતા રહે. જો દરરોજ ન જઈ શકે તો ખાસ કરીને જુમ્હાના દિવસે જરૂર જાય. અને ઉહુદના શહીદોની ઝિયારત કરી ઈસાલે સવાબ કરે,

અને શહીદો માટે મગ્ફિરતની દુઆ કરે.
નોંધ: મદીના શરીફની ઝિયારતની લિસ્ટ નીચે
મુજબ છે.

૧. મસ્જિદે નબવી શરીફ
૨. હુજરએ મુબારક
૩. રિયાઝુલ જન્નહ
૪. સુફફા
૫. બકીઅ કબ્રસ્તાન (બકીએ ગરકદ)
૬. ઉહદનો પહાડ
૭. મસ્જિદે કુબા
૮. મસ્જિદે જુમ્આ
૯. મસ્જિદે ફતહ (મસ્જિદે અહઝાબ)
૧૦. મસ્જિદે કિબ્લતૈન
૧૧. મસ્જિદે ઉબય બિન કઅબ વગેરે..

પચાસ તવાફ વાલી રિવાયત

હદીસ :- રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ
અલયહી વસલ્લમ ને ફરમાયા
"જોસ આદમીને પચાસ તવાફ કર
લીયે વો અપને ગુનાહો સે ઐસા
પાક હો ગયા જૈસે ઉસકી માં ને આજ
હી જન્મ દિયા."

(ખુલાસા - તિરમીઝી)

ઈસલિયે ઉમરહવાલે ભાઈ—
બેહને પૂરી ફીક કે સાથ પચાસ
તવાફ કરે.

બહેનો માટે ખુબજ (અત્યંત) જરૂરી

મક્કા શરીફ — મદીના શરીફમાં
 ઔરતોએ રૂમ માં એકલા એકલા નમાઝ
 પઢવું બહેતર છે. મસ્જીદમાં પઢવા
 કરતા રૂમ પર નમાઝ પઢવાનો સવાબ
 વધારે છે.

તવાફ માટે — કે કાબા શરીફને
 જોવા માટે મસ્જીદ જાય અને નમાઝ નો
 સમય થાય તો જમાઅતથી પઢી લે.
 પરંતુ મરદો ના સાથે, જમણે—ડાબે કે
 મરદો થી આગળ ઉભા ન રહેવું. જેથી
 કરીને કોઈ મરદની નમાઝમાં ખલલ ન
 થાય.

અલવિદાઈ હજ

આપણાં પ્યારા નબી સલ્લલ્લાહુ
 અલયહિ વસલ્લમ રપ/ઝિલ કઅદહ સન
 હીજરી:૧૦ શનિવાર ના રોજ મદીના થી
 મક્કા તરફ હજ્જના ઈરાદહ થી નિકળ્યા અને
 ૪/ઝિલ હિજજા રવિવાર ના દિવસે મક્કામાં
 પહોંચ્યા, અને ત્યારપછી હજ્જના તમામ
 અરકાન અદા કરી ૧૩/ઝિલ હિજજા ના
 રોજ ઝોહર, અસર, મગરિબ અને ઈશા
 બતહા માં પઢી, ઈશા પછી થોડીવાર માટે
 સુઈ ગયા અને રાત્રે કઅબતુલ્લાહ માં
 તશરીફ લાવ્યા અને છેલ્લો તવાફ એટલે કે
 તવાફે વિદાઅ કર્યો, પોતાની ઝિંદગીનું
 અંતિમ અને છેલ્લુ હજ્જ કર્યુ જેણે હજ્જતુલ
 વિદાઅ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, અને
 ૧૪/ઝિલ હિજજા બુધવાર ના દિવસે
 મક્કાથી મદીના જવા માટે રવાના થઈ ગયા.

बिस्मिल्ली त्वाला

गुरानी मझातीब

महमुद सजावती पकड़ संघालत

मझातीबे इच्छे मुस्तझा (स.अ.प.)

अेकता अेज्युकेशन अेन्ड ग्रेडीटेडल ट्रस्ट, गोधरा.
अेकता हाँस

वेबा जनरल होस्पिटल

- जनरल OPD
- द्वि-त्रीचवेरापी सेन्टर
- रिडेब सेन्टर
- भाणरोजनां निष्ठांत
- यामडी तथा गुप्तरोजनां निष्ठांत
- ओर्थोपेडीक सर्जन
- डिसलिक ओल व्हिल (५० बेडनां लॉन)
- माथनेक विलाग (५० बेडनां लॉन)

सन'अत वोकेशनल ट्रेनिंग सेन्टर

- सिपछ कलास
- लरतकाम (अेम्प्लोईडरी) कलास
- रथोडन ँगलीरा कलास
- घरेलु मेनेजमेन्ट कोर्ष
- डीम्प्युटर कलास
- मर्हेटी कलास

रुफ्या गर्ल्स होस्टेल

- रडेवानी, जमवानी अने ट्रान्पोर्टेशननी सुविधा साधे

अेकता हाँस,
लीलेसरा रोड, गोन्द्रा, गोधरा.

वोकेशनल कोर्षना अने होस्टेलना अेडमिशन माटे, तमाम प्रवृत्तिना डोनेशन माटे अने किताब मेणववा माटे अमारो संपर्क करो.

कोन्टेक नंभर: 9574497719
7041752890